

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

IMAGINA'T! El poder de la imaginació

La imaginació es la facultat per generar imatges a partir de l'experiència, crear imatge d'allò que planifiquem. La nostra escorça cerebral ens permet saber quines seran les conseqüències de les nostres accions abans no les realitzem. Per això són tan importants les visualitzacions que podem generar, tot generant-les a partir de la imaginació. És llibertat en estat pur: pots sentir, pensar i anar allà on tu vulguis. D'aquí que sorgís la famosa frase: la imaginació al poder.

L'any 1990 es va descobrir que la imatgeria mental activa moltes de les àrees de l'escorça cerebral visual. O sigui, que imaginar una cosa és una realitat fisiològica.¹ La imaginació té tanta intensitat com un acte real. El cervell posa en funcionament els mateixos mecanismes. Quan una persona imagina que juga a alguna cosa o realitza un esport, el lòbul frontal connecta amb el sistema motor y transmet l'activació del pla del moviment, encara que no es realitzi a nivell físic. El cervell s'activa de la mateixa manera. Quan imaginem, l'escorça cerebral s'activa igual que quan ho veiem realment, és el que anomenem neurones mirall, que són cèl·lules nervioses que durant la contemplació passiva d'una acció desencadenen en el cervell les mateixes reaccions que es produeixen durant les accions afectives. El cervell no distingeix entre el que experimentem nosaltres mateixos del que contemplem amb empatia.² En els infants autistes, les neurones mirall no s'activen o ho fan de forma molt dèbil.³ El cervell no diferencia la realitat d'allò que imaginem com a realitat. Imaginació x Intensitat = realitat ($I \times I = R$)⁴ Amb la imaginació pots ser qui vulguis i variar el teu entorn a la teva mida. Pots fer a volta al món i un tomb per la història. És més important que el coneixement ja que aquest és limitat, mentre que la imaginació embolcalla allò concret i allò abstracte, allò tangible i allò intangible, allò conscient i allò inconscient, deixant que la intuïció desenvolupi un paper significatiu.⁵

La imaginació és un mecanisme de defensa natural que tenim els éssers humans per entomar la realitat. L'infant que utilitza constantment la seva imaginació, de gran no tindrà problemes per afrontar els reptes de la vida perquè haurà exercitat la capacitat per saber trobar alternatives i solucions. Quan un nen o una nena imagina, ens mostra les seves il·lusions, les seves preocupacions, la seva manera pròpia de solucionar situacions conflictives: ens parla d'ell mateix com a persona. En la seva imaginació, ja sigui jugant, dibuixant, creant, és quan més podem veure com és com a persona (aptituds i capacitats), fet que, com a mares i pares, sovint no tenim el temps per adonar-nos-en i que l'escola bandeja de la manera més directa, substituint aquest temps de gaudi i de construcció i expressió personal per matèries i aprenentatges que no tan sols l'allunyen de si mateix (tallant d'arrel la possibilitat de conèixer-se, veritable fita humana), sinó que li omplen la ment de multitud d'informacions banals. A més històries fictícies escoltem més ben preparats estem per afrontar la realitat. Perquè una manera de solucionar problemes de la realitat és fent servir la imaginació. I la imaginació es conrea a través de les lectures i el joc inventat.

És real allò que podem imaginar? Podem anar al passat, que és un record, i el podem manipular (no el podem canviar però el podem recordar com ens plagui millor); podem imaginar-nos el futur de la mateixa manera: el podem dissenyar com vulguem encara que no hagi succeït.

¹ Stephen Kosslyn i altres, *The Case for Mental Imagery*, New York: Oxford University Press. 2006.

² Richard David Precht, *¿Quién soy y... cuántos?* Barcelona: Ariel, 2009: 149.

³ Richard David Precht, *¿Quién soy y... cuántos?* Barcelona: Ariel, 2009: 150.

⁴ Segons la terapeuta Glenna Salisbury.

⁵ Segons Albert Einstein.